22/10/2025

Μεθύστερα εγκαίνια στον πρώτο-πρώτο Ναό του Πολυκάστρου

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Γουμενίσσης, Αξιουπόλεως και Πολυκάστρου

- **Τοῦ Μητροπολίτου Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καί Πολυκάστρου κ. Δημητρίου**

ΑΛΛΟΣ ἕνας ναός ἐγκαινιάσθηκε στήν ἐπαρχία μας αὐτές τίς μέρες (κι αὐτό συνέπεσε μέ τίς παράλληλες Ἱεροσυνοδικές ἐκλογές γιά ἐγκαινισμούς ἀποστολῆς καί εὐθύνης ἐκλεκτῶν φορέων ἐκκλησιαστικῆς διακονίας σέ δύο Μητροπόλεις καί σέ πέντε Ἐπισκοπές).

Ὅλα αὐτά συντελοῦνται μέσα στήν ἐνιστορία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μυστηρίου, τῆς ἀνθρώπινης μετοχῆς στήν συγκατάβαση τοῦ σαρκωμένου Θεοῦ. Μιᾶς ἐνιστορίας θεσμικά μέν ὀργανωμένης ἐνανθρώπινα καί συνανθρώπινα, ἀλλά ἐνεργούμενης καί συντελούμενης καί ὁσιωμένης χάριτι Θεοῦ, πού θεραπεύει τά ἀσθενῆ καί ἀναπληρώνει τά ἐλλείποντα.

Φτιάχνουμε ναοδομήματα πολιτισμοῦ (ἐγκαίνια ναῶν), προχωροῦμε σέ διαδρομήσεις τῆς ἐκκλησιοποίησής μας (κλήσεις ἱερατείας, ἀρχιερατείας, ποιμαντορίας), ὅμως τήν ἐγχρίστωσή τους τήν ζοῦμε πραγματοποιούμενη ἐν Χριστῷ, διά Πνεύματος Ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν κατά τήν εὐδοκία τοῦ Πατρός.

Συμμετέχοντας στήν ἱερότητα τῆς χαρᾶς τῶν ἀναδειχθέντων νέων Ποιμεναρχῶν καί Ἐπισκόπων, ὅλοι μας, ἀκούσαμε «τούς παλμούς» τῆς καρδιᾶς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος πού τό ἀνακεφαλαιώνει ἐν Ἑαυτῷ ὡς κεφαλή ὁ Χριστός μας.

Ζήσαμε τίς ἐκφράσεις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μυστηρίου -συλλειτουργούμενοι» ἀπό τόν ἕνα Κύριο μέ τά διαμετεχόμενα ἐννοήματα, αἰσθήματα καί τά «μικρά μηνύματα» τῶν ἐκλεγέντων, ἤδη δέ μέ τίς χειροτονίες τους (καί τίς ἀναμενόμενες κάποια στιγμή ἐνθρονίσεις τῶν δύο ἀδελφῶν). Τί πληρέστερο καί τελειότερο θά μπορούσαμε νά τούς εὐχηθοῦμε ἀπό τίς Εὐχές τῆς χειροτονίας καί τήν πάντοτε ἔγκεντρη αἴσθηση τοῦ δώρου τῆς ζωῆς καί τοῦ δώρου τῆς σωτηρίας πού διατηρεῖ ἀκεραιωμένη ἡ Ἐκκλησία, ἡ Εὐαγγελίστρια τοῦ ἀληθινοῦ Σωτῆρος πρός τόν θεόκτιστο κόσμο.

***

“Χρωστούσαμε” τά τωρινά ἐγκαίνια τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Πολυκάστρου, ἀπό τότε πού ἐγκατασταθήκαμε τόν Ὀκτώβριο τοῦ 1991 μέ ἐντολή τῆς Ἱεραρχίας στήν εὐλογημένη συνοριακή ἔπαλξη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γουμενίσσης, [Γεφύρας] Ἀξιουπόλεως καί Πολυκάστρου, σέ μιά περιοχή φορτισμένη ἀπό καίριες φάσεις τοῦ Α΄ Βαλκανικοῦ (ἀπελευθέρωση Γουμένισσας-Παιονίας καί τῆς Θεσσαλονίκης/Ὀκτώβριος 1912) καί νεότερες καίριες μάχες τοῦ Α΄ Π.Π. (νικηφόρες μάχες Ραβινέ/1917 καί Σκρᾶ/1918).

***

ΜΝΗΜΕΙΑ τῆς γηγενοῦς Ρωμαΐϊκης διαχρονίας οἱ ἀρκετοί μεταβυζαντινοί Ναοί (κατά κανόνα ἐνοριακές καί κοιμητηριακές Ἐκκλησιές τοῦ 19ου αἰ.), τά κτίρια τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων καί ἄλλα διατηρητέα κτίσματα στήν παλαιότερη Γουμένισσα, γιά νά μήν ἀνατρέξω μέ ἕνα τεράστιο ἱστορικο ἄλμα στήν Εὐρωπό τοῦ Σελεύκου καί τά διάσπαρτα ταφικά συγκροτήματα ἀπό τήν ἐποχή τῆς Μακεδονικῆς ἐποποιΐας, τιμώντας καί τήν “ἐντοπιότητα” δύο παλαιῶν ἱστορικῶν Μετοχίων τοῦ Παναγίου Τάφου καί τῆς Μονῆς Ἰβήρων σέ ἱκανή ἀπόσταση ἀρκετά νοτιότερα ἀπό τήν Ἐκκλησία τῆς Παναγίας Γουμένισσας.

Μνημεῖα τῆς νεότερης προσφυγικῆς Ρωμιοσύνης οἱ νεότεροι Ναοί, σέ καθαρότερους ἐθνοτικούς οἰκισμούς τῶν ἀπολήξεων τοῦ 19ου αἰώνα καί τῶν παρυφῶν τοῦ 20οῦ αἰώνα, πού ἄρχισαν νά σχηματοποιοῦνται σέ κομβικούς οἰκισμούς καί τελικά κωμοπόλεις, μέ τίς μεταναστεύσεις Ἑλληνικῶν προσφυγικῶν πληθυσμῶν ἀπό τόν Πόντο, τόν Καύκασο (Νότια Ρωσία), τήν Ἀνατολική Ρωμυλία καί τήν Μικρά Ἀσία, εἴτε ἀμέσως εἴτε μέ μετοικίσεις ἀπό τό 1923 μέχρι τό 1928, ἀλλά καί μέχρι τό 1940 καί τίς νεότερες μεταναστεύσεις πρό 30ετίας.

ΤΕΤΟΙΟΣ οἰκισμός τό κάποτε Καρασούλι, μετασχηματισμένο στό νεότερο καί σημερινό Πολύκαστρο, ἀπό τό 1887 μέχρι τό 1941 εἶχε γιά μοναδικό ἐνοριακό καί κοιμητηριακό Ναό τόν Ἅγιο Ἀθανάσιο στή σημερινή ἔξοδο πρός Ἀξιούπολη ἀπό τή γέφυρα τοῦ Ἀξιοῦ.

Σύμφωνα μέ τά πολυσήμαντα εἰδικά ἀφηγήματα-καταγραφές τοῦ φιλίστορα Πολυκαστρινοῦ Βασίλη Ἀθανασιάδη [βλ. «Ο μικρός οικισμός με το όνομα ΚΑΡΑΣΟΥΛΙ» 26/01/2021 https://gnomikilkis.blogspot.com/2021/01/blog-post_669.html], σ᾽ αὐτόν τόν παλαιότερο Ναό τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου λειτουργοῦσε ὁ μακροβιότερος ἱερέας στήν ἱστορία τοῦ Πολυκάστρου, ὁ ἀλησμόνητος (Πόντιος ἀπό τό Κάρς) παπα-Φώτης Βασιλειάδης, ἀπό τό 1931 ἕως τό Μάρτιο τοῦ 1941 στόν Ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου καί ἀπό τό Πάσχα τοῦ 1941 ἕως καί τό 1957

(+) στόν νεότερο τότε Ναό τῆς Ἁγίας Τριάδος (θεμελίωση 1934, ἐγκαίνια 2/5/1950).

Ὡστόσο ἀναγκαστικά κατεδαφίσαμε αὐτόντόν Ναό λόγῳ δομικῆς ἐπικινδυνότητας ἀπό σεισμούς τό 1998 καί ἀνεγείραμε στό ἴδιο Ο.Τ. τόν νεότερο ὑπερτριπλάσιο Ναό τῆς Ἁγίας Τριάδος (ἐγκαίνια κυρίως ναοῦ 2021, ἐγκαίνια ἡμιϊσογείου ναοῦ Ἁγίων Πάντων 2023).

Γιατί τά ἀναφέφω ὅλα αὐτά; Γιά νά τά διασώσω παραπέμποντας σέ δόκιμες καταγραφές καί, τό κυριότερο, γιά νά περιλάβω πολύ λιτά μιά μακρά διαδρομή οἰκονομικο-κοινοτικῆς ζωῆς στήν ἐπαρχία μας σέ συντεταγμένες χρόνου καί χώρου πού δέν ἔπαυαν νά “προσανατολίζονται” πάντοτε ἐκκλησιαστικά.

***

ΤΟ 1991 ἀναλάβαμε τήν Μητρόπολη μέ αὐτό τό πεδίο διευρυμένης νεότερης ἱστορικῆς αἴγλης —ἄν καί περιορισμένηδιαδραστικά— πεπεισμένοι γιά τήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ καί γι᾽ αὐτήν τήννεότερη αὐτή κλήση «διορισμοῦ».

Δέν διστάσαμε νά ἱδρύσουμε στό Πολύκαστρο δεύτερη αὐτοτελή ἐνορία (νπδδ), μέ ἕδρα τόν πρῶτο-πρῶτο Ἅγιο Ἀθανάσιο, ἐνῶ προχωρήσαμε καί στήν ἀνέγερση τῆς νεότερης ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Τριάδος.Μέ σωστή ἐπιλογή συνεργῶν ἱερέων

εὐδοκίμησαν τελικά οἱ ἐπιλογές μας.

Σήμερα ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος εἶναι μιά ζωντανή ἐνορία, ἔστω κι ἄν βρίσκεται χωροθετικά στήν ἄκρη τῆς πόλεως.

Ἐγκάρσιες χωρο-διευρύνσεις κυρίως κατά πλάτος (στό Ἱερό, στόν κυρίως Ναό καί στό Νάρθηκα), πρόσθεση ἐξωνάρθηκα καί βοηθητικῶν ἐξωτερικῶν χώρων, μόνωση καί ἐπένδυση ὅλου τοῦ Ναοῦ μέ πέτρα, πλακόστρωση διαδρόμων, συνάμα δέ ἡ θαυμάσια ἁγιογράφηση ἡ συμβατή χρωματικά μέ τό ὕψος καί τό ἀρχιτεκτονικό ὕφος τοῦ ἀνακαινισμένου αὐτοῦ Ναοῦ, ὅλα αὐτά καί προπαντός ἡ πυκνότητα τοῦ τακτικοῦ ἐκκλησιάσματος δικαίωσαν μέ τό παραπάνω τίς ἐλπίδες μας γιά τήν λειτουργικότητα αὐτοῦ τοῦ Ναοῦ. Ὁμολογουμένως, τό 1992 δέν ἤλπιζα σέ μιά τόσο εὐλογημένη ἐξέλιξη γιά τόν Ἅγιο Ἀθανάσιο Πολυκάστρου, ἀπέβλεπα πρωτίστως σέ μιά ποιμαντική ἐξυπηρέτηση τῶν ἀπόκεντρων συνοικιῶν.

Μετά τά ἐγκαίνια τῆς Ἁγίας Τριάδος, τοῦ ὑπεργείου καί τοῦ ἡμιϊσογείου κεντρικοῦ μεγαλοπρεποῦς Ναοῦ, ὄφειλα νά ἱερουργήσω καί τά ἐγκαίνια αὐτοῦ τοῦ πανέμορφου πρώτου-πρώτου Ναοῦ τοῦ Πολυκάστρου.

***

ΑΥΤΟΣ Ο ΝΑΟΣ διασώζει τό “σῶμα” τῆς παλαιότερης ἐκκλησιαστικῆς καί θρησκευτικῆς ἱστορίας γιά τό σημερινό Πολύκαστρο, τό Καρασούλι πρό 100ετίας. Εἰς μνημόσυνον ὅλων ὅσων ἐφημέρευαν καί ἱερούργησαν, λειτουργήθηκαν, εὐλογήθηκαν καί ὑπηρετήθηκαν ἁγιαστικά στή μέθεξη τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας, σύν Θεῷ ἐλεήθημεν κι ἐμεῖς νά προσφέρουμε τήν ἱερουργία τοῦ μυστηρίου τῶν ἐγκαινίων τοῦ Ναοῦ αὐτοῦ.

Οἱ θεολόγοι Πατέρες μας τῆς μυσταγωγίας δέν διστάζουν νά ποῦν —σύν τοῖς ἄλλοις— ὅτι ὁ τελετουργός Ἱεράρχης «ἀποτυπώνεται» κι ὁ ἴδιος ὡς ἄνθρωπος στό κτίσμα τοῦ Ναοῦ. «Ἀποτυπώνει» στήν ἁγία Τράπεζα καί στά μέρη τοῦ Ναοῦ εἰκονιστικά, ἀναλογικά καί πραγματικά τόν ἁγιασμό τῶν ἀνθρώπων πού ἐνεργεῖ ὁ ἄλλος Παράκλητος, καί ὅλα αὐτά μέσα στό Χριστολογικό σῶμα, γεγονός καί μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας.

Αὐτό τό μυστήριο θελήσαμε καί ἀξιωθήκαμε νά ὑπηρετήσουμε κι ἐμεῖς —ἄν καί μεθύστερα— στόν πρῶτο-πρῶτο Ναό τοῦ σημερινοῦ Πολυκάστρου, στόν Ἱερο Ναό τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, μόλις ἡ φιλοτιμία τοῦ δραστηρίου ἐφημερίου π. Ἰουλιανοῦ καί τόσων ἄλλων συνεργατῶν τόν ἀπέδωσαν σέ μιάν συμβολική αἰσθητική-δομική-ἀρχιτεκτονική ὡραιότητα πού νά συμβολίζει τήν ἐπουράνια ἐκκλησία στά δικά μας φτωχά μέτρα.

Παρόντες και συμμέτοχοι στήν κοινή χαρά πολλοί Ἱερεῖς καί οἱ Διάκονοί μας, ὁ Δήμαρχος Παιονίας κ. Κωνσταντίνος Σιωνίδηςκαί ὁ πρώην Δήμαρχος κ. Δημήτριος Κουλίνας καί βεβαίως κατανενυγμένο καί ἐνθουσιασμένο τό ἐνοριακό πλήρωμα.